

پیشرفت تحصیلی

www.ketab.ir

ناهید جعفری قورتلش

سرشناسه	: جعفری قورتلمش، ناهید، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: پیشرفت تحصیلی / ناهید جعفری قورتلمش.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۳. - مشخصات ظاهری: ۹۰ ص: ۱۲/۵×۴۱/۵ س.م.
شابک	: 978-622-02-3356-5 - وضعیت فهرست نویسی: بلیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۸۸ - ۹۰.
موضوع	: پیشرفت تحصیلی (Promotion (School پیشرفت تحصیلی -- جنبه‌های روان‌شناسی Promotion (School)-- Psychological aspects
رده بندی کنگره	: ۳۰۶۲LB
رده بندی دیویی	: ۲۸/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۹۱۸۲۶۰

پیشرفت تحصیلی

ناهدید جعفری قورتلمش
 صفحه ۹۰: مسورا نوری کبیر
 طراح جلد: حاجی عسکری
 نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
 مشخصات ظاهری: ۹۰ ص.
 قطع: رقعی
 شمارگان: ۳۰۰
 شماره شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۳۳۵۶-۵
 قیمت: ۱۷۰۰۰۰ تومان

مجوز و چاپ: انتشارات نوروزی، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا ۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶
 @ entesharatnorouzi ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۱۹۱۱۵
 www.entesharate-norouzi.com entesharate.norouzi@Gmail.com

فهرست

۹	مقدمه
۱۳	اهمیت ضرورت پیشرفت تحصیلی
۱۵	فصل اول
۱۶	والدین در آموزش خانواده چه بنه ای می آموزند؟
۱۶	ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۱۷	ارزشیابی
۱۷	ارزشیابی توصیفی
۱۷	ارزشیابی مستمر
۱۷	بهبود کیفیت فرایند یاددهی - یادگیری
۱۸	یادگیری
۱۸	اندازه گیری
۱۸	تعریف آزمون و آزمون
۲۲	تعریف ارزشیابی
۲۳	بهبود کیفیت فرایند یاددهی - یادگیری
۲۴	اضطراب پیشرفت تحصیلی
۲۵	تعاریف اضطراب پیشرفت تحصیلی
۲۶	اضطراب تحصیلی و انواع

۲۷	عوامل اضطراب زا
۲۸	۱. رفتارگرایی
۲۹	۲. نظریه کارآمدی پردازش
۲۹	۳. نظریه روانکاوی
۳۰	۴. نظریه ضعف جسمانی
۳۱	۵. نظریه تکوین و تعادل خودکار
۳۱	۶. نظریه پردازش اطلاعات
۳۵	فصل دوم
۳۶	تأثیر اضطراب پیشرفت تحصیلی بر فرآیند های شناختی
۳۷	اضطراب پیشرفت تحصیلی و سبب های آموزشی
۳۹	مفاهیم و مبانی نظری معنای تحصیلی
۴۳	گونه های مختلف زندگی معنادار
۴۴	پایداری و تلاش در تکالیف
۴۴	اطاعت و تسلیم در برابر معنای تحصیلی
۴۵	عوامل مؤثر بر معنای تحصیلی
۴۹	مبانی کارکردهای عملیاتی
۵۳	فصل سوم
۵۴	مدل های کارکرد های عملیاتی
۵۴	نظریه لوریا
۵۵	آزمون های کارکردهای عملیاتی بوجود آمده از نظریه لوریا
۵۶	مدل نظام توجهی نظارتی
۵۸	مدل سه قسمتی بنسون واستاس
۵۹	نظریه غفلت از هدف دانکن

۶۰	مدل حافظه فعال گولدمن - راکیچ
۶۱	فرضیه نشانگر جسمانی داماسیو
۶۲	آموزش بهبود کارکردهای عملیاتی بر ابعاد شناختی
۶۴	رابطه کارکردهای عملیاتی و اضطراب پیشرفت
۶۵	رابطه کارکردهای عملیاتی و معنای تحصیلی
۶۶	تربیت اخلاقی
۶۶	شیوه های تربیت اخلاقی
۶۷	پرورش تفکر و عمل
۶۹	نظریه لوریا
۷۰	نقش خانواده ها در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان
۷۰	تعاریف مربوط به خانواده
۷۳	نیازهای عقلی
۷۳	نیازهای عاطفی
۷۳	روابط و نظام ارزشی خانواده
۷۵	خصوصیات دانش آموزان دیرآموز
۷۵	ملاک های تشخیص دیرآموزان
۷۸	علل عقب ماندگی ذهنی
۷۹	الف: عقب ماندگی ذهنی قبل از تولد
۸۰	ب: عوامل مربوط به هنگام تولد
۸۰	ج: عوامل عقب ماندگی ذهنی بعد از تولد
۸۱	اهمیت اقتصادی - اجتماعی خانواده
۸۲	سواد والدین
۸۲	هوش کودکان با وسعت خانواده نسبت عکس دارد

- ۸۳..... عملکرد روان شناختی خانواده های کودک معلول
- ۸۴..... تغذیه و سلامتی
- ۸۵..... سازگاری اجتماعی عقب ماندگان ذهنی
- ۸۵..... سازگاری های خانواده کودک معلول
- ۸۶..... آموزش کودکان دیرآموز: یکپارچه سازی یا جداسازی
- ۸۸..... منابع

مقدمه

امروزه پیشرفت تحصیلی^۱ به عنوان عامل موفقیت، در حیطه های متفاوت زندگی تأثیر گذار است. دانش آموزانی که پیشرفت تحصیلی مناسبی داشته باشند، توجه و تمرکز بیشتری بر مسائل و موضوعات مورد هدف یادگیری دارند.

(کلاسن و بوتلر^۲، ۲۰۱۷). این دانش آموزان سخت تلاش می کنند، اما عوامل مداخله گر فردی مانند اضطراب بر میزان کارآمدی و کسب نتایج آنان تأثیر بسزایی دارد (ین رالتی و پوسچر^۳، ۲۰۱۹). اضطراب عامل مهمی در فعالیت افراد است و امروزه اضطراب پیشرفت تحصیلی^۴ مورد توجه و علاقه بسیاری از متخصصان روان شناسی آموزش و نیز روان شناسان شناختی است تا از این طریق تأثیرهای هیجانی و بر انگیزش های روانی دانش آموزان را در کار دروس بشناسند و برای کنترل و مهارت های آنها راهکارهای عملی بیابند (رزمی و همکاران، ۱۳۹۹). در این میان اضطراب رفتار روانی و تعامل آن ها با یادگیری دروس جایگاه ویژه ای را در امر آموزش و یادگیری در مدرسه و حتی دانشگاهی به خود اختصاص داده است (زورلو^۵، ۲۰۱۷) آلفونسو و لونیگان^۶ (۲۰۲۱) اضطراب پیشرفت تحصیلی را احساس تنشی تعریف می کنند که هنگام استفاده از یادگیری مانع کارکرد عوامل شناختی شده و حاصل این تداخل عاطفی، فراموش کردن اطلاعات مورد نیاز و از دست دادن اعتماد به نفس است. اضطراب بهینه و ناشی از انتظارات تحصیلی عاملی مهم در تعیین رشد و پیشرفت تحصیلی

1. academic achievement

2. Closson & Boutilier

3. van Raalte, & Posther

4. academic achievement anxiety

6. Zorlu

7. Alfonso & Lonigan

دانش‌آموزان است (آلراشیدی و همکاران^۱، ۲۰۱۶؛ اکساور اورپولگراندد و همکاران^۲، ۲۰۱۷). از شرایط اضطراب‌زا برای دانش‌آموزان می‌تواند به طور همراستا با عوامل شناختی دیگر مانند هدف، انگیزه و حتی معنای تحصیلی شکل گرفته در تعامل باشد به نحوی که نقصان در این عوامل عامل ایجاد کننده اضطراب افراطی دانش‌آموزان خواهد بود (سعیدمنش و همکاران، ۱۳۹۹). منظور از معنای تحصیلی^۳ اشاره به دلالت درونی تحصیل برای دانش‌آموز است (قدم پور و همکاران، ۱۳۹۷). معنای تحصیل به دلالت درونی تحصیل برای یادگیرندگانی اشاره دارد. برای بعضی از دانش‌آموزان تحصیل ممکن است به عنوان راهی برای رسیدن به یک حرفه و برای دیگری به عنوان یک منبع فشار محسوب شود (وندرورن و همکاران^۴، ۲۰۲۰). معنای تحصیل دارای چند مؤلفه است که عبارتند از: حرفه، استقلال، آینده، یادگیری، ارتباط، دنیای پیرامون، رشد خویشتن، گام بعدی و فشار. ایب (فاتحی و فاتحی، ۱۳۹۹). از روش‌های نوین و مؤثری که به نظر می‌رسد در میزان تجربه اضطراب و بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر گذار است می‌توان به روش توانمندسازی شناختی و کارکردهای عملیاتی اشاره داشت (لایلند و همکاران^۵، ۲۰۱۸).

اهمیت آموزش خانواده‌ها به حدی است که امروزه سرکاری نمودن چندین آموزش‌هایی را مؤکد می‌سازد و انجام چندین نهضتی تنها در سایه مساعدت و تلاش تمامی قشرهای اجتماعی امکان پذیر است.

^۱. Alrashidi, et al

^۲. Xavier Oriol-Granado, et al

^۳. academic meaning

^۴. Vanderveren, et al

^۵. Leyland, et al

پیشرفت تحصیلی یکی از عوامل مقبولیت در کلاس درس و همچنین برای بدست آوردن یک شغل در درجات مختلف آن دارای اهمیت است اهمیت پیشرفت تحصیلی از بعد دیگری نیز قابل تأمل است از آنجا که هر نظام تربیتی به جهت حصول بهترین شرایط و نتایج ورفع کمبودها وموانع در سراسر فرایند های آموزش وپرورش استفاده بهینه از درون داده ها همواره مورد ارزیابی متخصصان قرار می گیرد ودر نهایت محصول نظام های آموزش وپرورشی نیز دانش آموختگان است که واجد برخی ویژگی ها شده اند اثر پیشرفت تحصیلی می تواند یکی از مهم ترین وعینی ترین حیا برای بررسی و ارزیابی کارای نظام تربیتی باشد ما می دانیم که والدین ومربیان دچار نرفعانی ها و مشکلات متعددی هستند تحقیق ومطالعات اندک دارند ومایه های علمی آن ها در حدی نیست که نصیحت علما در سطوح بالا استفاده کنند ولی هیچکدام این ها از بار مسئولیت آن ها نمی کاهد وتبرئه پذیر نیست وباید بار امانت وتکلیف را به مقددی بسانند ما در برابر فرزندان ودانش آموزان وجامعه مسئولیم وبا حرکت دوجانبه در امر آموزش خانواده می توانیم قدمی به سوی پیشرفت نونهالان این مرز وبوم برداریم ما حیرت به تربیت وتعلیم هستیم واین وظیفه انسانی واسلامی ما است ما نمی توانیم در برابر گروه نو رسیده ونو خواسته ای که چشم به حرکت ودهان ما دارند ساکت وآرام بایستیم.

از آنجایی که عوامل دخیل و مؤثر در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بسیار زیاد است به عوامل گوناگون در داخل نظام آموزش و پرورش و عوامل خارج از نظام آموزش و پرورش (عوامل خانگی) تقسیم می شوند با توجه به اینکه:

- ۱- خشت اولیه ی تربیت در خانواده نهاده می شود.
 - ۲- آگاهی والدین در پیشرفت تحصیلی فرزندان مؤثر است.
 - ۳- زمان حضور دانش آموز در خانه بیش از زمان حضور او در مدرسه است و زمان عامل تعیین کننده در تربیت است.
 - ۴- بخش عمده ای از مهارت های زندگی و شهروندی در خانواده آموزش داده می شود.
 - ۵- خانواده بستری برای بستن زنجیر از آسیب ها روانی، تحصیلی، رفتاری دانش آموز است آموزش والدین یکی زیربنای تربیت نیاز های آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت) است و بی توجهی به آن لطافت روانی را به جامعه تحمیل خواهد کرد.
- کودکان با تفاوت های فردی به دنیا می آیند و شرایط خانوادگی و فرهنگی و اجتماعی رشد می کنند پایه و اساس همه این موفقیت ها در عرصه در خانواده نهاده می شود بعد عوامل دیگری مثل آموزشگاه و دوستان این واقعیت که تنهوشی و موفقیت در خانواده های مرفه و باسواد بیشتر از خانواده های محروم و کم سواد یافت می شود مورد تأیید بعضی از گران قرار گرفته است.

نقش ارزنده ای که آموزش های خانواده بر پیشرفت تحصیلی فرزندان دارد بر همه ی افراد مشخص است و برای این که والدین بتوانند در برابر تحولات سریع جهانی، بهتر به کمک فرزندان خود بشتابند و آن ها را در سوق دادن رفتارهایشان در

جهت مطلوب راهنمایی کنند همکاری های خانه و مدرسه بایستی تمام جنبه ها و وظایف و مسئولیت های این دوگان تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان را در برگیرد.

اهمیت ضرورت پیشرفت تحصیلی

دو نهاد خانه و مدرسه، نقشی اساسی در تکوین شخصیت کودکان و نوجوانان دارند و باید بین بیشتر روش ها و منش ها این دو همسویی و تشابه وجود داشته باشد تا یکی کار دیگری را خنثی نکند؛ بلکه به عنوان دو جریان همدل و مکمل، عمل کنند.

انجمن اولیا و مربیان یک جریان تربیتی است که باید راه های توسعه همکاری خانه و مدرسه را مطالعه کرد و طرح مؤثر و مفیدی ارائه نماید. بررسی های صورت گرفته نشان می دهد که در حال حاضر زمینه ی مشارکت اولیای دانش آموزان در امور مدارس به منظور تحقیق اعداد آه رزشی و تربیتی ایجاد شده است. ازسویی چون مدارس بدون مشارکت جدی اولیای دانش آموزان در امورشان، امکان توسعه ی مؤثر را ندارند و نمی توانند فرایند تعلیم و تربیت یابی، دست یابی به اهداف خود به خوبی عمل سازند، بنابراین بررسی و شناسایی راه های مشارکت اولیا در اداره ی امور مدارس، امری ضروری است. اعتماد، تنها کلیدی است که قفل مشارکت های اولیا بامدارس را باز می کند و مدیران مدارس می بایست این استاد و اطمینان را بپرورانند.

در جامعه ی امروز، مدرسه، رسالت تربیت کودکان و نوجوانان را بر عهده دارد. چارچوب هدف ها و برنامه های مشخص تربیت عمومی عهده دار است. از سوی هدف ها و سیاست های آموزش عمومی به به شرایط طبیعی و متوسط تربیت هر گروه سنی توجه دارد.

از دیگر سو چه بسیارند پدر و مادرهایی که به اتکای تعلیم و تربیت رسمی و مدرسه ای مبنی بر این که مسئله ی تعلیم و تربیت اصولا به طور کامل به مدرسه محول می شود، ارکنا مهم ترین نیازهای رشدی فرزندان خویش بی توجه می گذرند و در امر تربیت فرزندان خود عملا نقش مؤثری را به دوش نمی گیرند. و این عدم حضور اولیا از

سویی و کثرت دشواری های زندگی روزمره و ابعاد بسیار پیچیده ی تربیت و مسائلی فردی و اجتماعی از دیگر سوء موضوع را مشکل تر می نماید.

به همین منظور آموزش خانواده به عنوان بستری مناسب در راستای تعامل مؤثر و مفید تر اولیا با سیستم تعلیم و تربیت فرزندان می تواند تاحدودی این نقیضه را جبران نماید چرا که موضوع آموزش خانواده فرایند مسیر رشد و ویژگی های جسمی و روانی کودکان و نوجوانان را در هر دوره ی تحصیلی برای اولیا مطرح می نماید و از طریق فرایند حل مسئله هم چنین کاربردی نمودن مطالب، آموزشی در تعلیم و تربیت فرزندان، به یاری آنان می شتابد و خلاهای اطلاعاتی در زمینه ی مباحث تعلیم و تربیت را که در محیط خانه و مدرسه ایجاد گردیده است، با ارائه ی راهکارهای مناسب پر می نماید. تصور کودک و نوجوان از خودش؛ ارزش ها و چشم اندازها؛ و دیدگاه هایش درباره ی دنیا، بیش از همه توسط والدین و والد بودن، مهارتی ذاتی نیست و تمام والدین (صرف نظر از تمام مهارت ها و تجربه ی پیشینیان) نیاز به حمایت و آموزش برای والد بودن دارند. آموزش خانواده می تواند نقش مهمی را در تسهیل دست یابی والدین به اطلاعات و مهارت های مورد نیاز، ایفا نماید. آموزش خانواده بایستی ارائه دهنده ی فرصت های مناسب برای فراگیری آموزه توسط والدین باشد و لازم است در اکثر برنامه های، آموزش خانواده به طور مستمر تغییراتی داده شود تا این آموزش ها بتوانند بر آورنده ی نیاز های والدین در راستای تعلیم و تعلیم فرزندان امروزی باشند. از آن جا که والد بودن اغلب به صورت یک چالش در می آید ایجاد فهرستی از فرصت های ارائه شده در آموزش خانواده هم جذاب و هم انجام شدنی و در دسترس باشند، ضروری است. آموزش والدین و تقویت خانواده ها از طریق فراهم نمودن حمایت های لازم و آموزش های مرتبط و اثر بخش، به منظور ایجاد یک محیط ایده آل، اقدامی در راستای رشد و توسعه ی توانایی والدین و کودکان می باشد. واژه ی والد در برگیرنده ی فرد مهمی است که نقش محوری را در زندگی کودک و نوجوان ایفا می نماید.